

GIANNI RODARI O L'AURA D'UN POETA-ESCRITOR DELS INFANTS

Els mallorquins assistents a la XV Escola d'Estiu de Barcelona, —com tots—, ens enterarem i comentarem la trista nova de la mort d'en Gianni Rodari, i ens sorprengué molt veure com havíem tardat tres mesos en assabentar-nos de la notícia, ja que cap diari n'havia parlat, només apareixia a una revista de pràctica escolar, a la resta un gran silenci.

Després, l' emotiu homenatge o record que es fé a l'Escola d'Estiu de Barcelona, ens va llevar un poc aquell mal gust de boca i aquella sorpresa. Ara bé, qui és en Gianni Rodari? Que ha fet perquè l'hagim de conèixer?

Gianni Rodari nascut a Oregna (Piamont) fa seixanta anys, començà a contar històries als nins que tractava durant els anys de la II Guerra Mundial, però no fou fins al 1948 quan començà a escriure per als infants. A 1962, publicà a un diari del seu país un "Manuale per inventare favole" (Manual per inventar contes). Així, doncs, a part d'escriure històries per als infants, es dedicà a explicar com ho feia, quines tècniques o formes utilitzava per a que cada nin pogués fer les seves narracions. A l'any 1972 després de donar un curset o "Trobades amb la Fantàstica" a

l'Ajuntament de Regio Emilia, es trobà amb el text de les xerrades, i així, amplian-ho sortí uns dels llibres més útils que tenim els mestres, o els pares, educadors, monitors d'esplai, etc. per inventar històries: "Gramática de la fantasía", (Barcelona. Ed. Reforma de la Escuela, 1979, 2a. ed.).

Però, no voldria donar una visió tècnica d'en Gianni Rodari. Fou un home, un mestre-artista que escriví moltes històries per als infants: des del seu "Gip en el televisor" (Ed. Lumen, 1964), passant pels divertits "Cuentos por teléfono" (Ed. Juventud, 1977) a punt de sortir en català, i seguint amb el recull de "Cuentos escritos a máquina" (ed. Alfaguara, 1978), disposam d'una bibliografia que ens permet conèixer bastant bé com treballava el que fou premi internacional Andersen 1970 de literatura infantil (otorgat al conjunt de la seva obra).

La seva influència ha arribat a algunes escoles de Mallorca, que han fet's de les seves tècniques, així els nins de 1er. Curs de l'Escola estatal del Pla de Sant Jordi inspirats en el conte "El país con el desdelante", inventaren coses com:

una desestufa: Per enxufar-la i tenir fred.

una desfinestra: Quan estàs cansat de mirar defora, obris sa desfinestra.

una despistola: Per a enlloc de matar, fer viure.

una desescala: Per pujar i quedar abaix.

(Superescolar C.N.M. Sant Jordi. Juny de 1980)

Els nins de l'Escola Unitària Mixta de Deià, amb la mateixa tècnica de Gianni Rodari d'equivocar històries, escrivien el seu "Caperucito Feroz" que comença així: "Mamá loba dijo a Lobito Rojo: llevale esta cesta con carne a la abuelita. Lobito Rojo fue cantando la canción de "cinco lobitos tiene la loba" sin darse cuenta que los perversos ojos de la mirada de Caperucito, el hijo del cazador, le miraban maliciosos..." (Del llibre "Expressió escrita i creativitat infantil", p. 76). Fins hi tot dedicaren una part del número de desembre de 1978 de la seva revista "Sa Barrera Rompuda" baix el títol de "Rodario" es escriure històries segons els elements que assenyala G. Rodari, així equivoquen històries ("Es vuit porquets") fen contraris ("Don Contrari"), empen prefixes ("Es semidia") i juguen a imaginar "homes de...

("S'home de mel", "S'Home de llet", "S'home de mermelada").

Els monitors de l'Escola d'Estudis d'Esplai en una de les seves trobades mensuals celebrades el març d'aquest any sobre "L'aportació de les tècniques de renovació pedagògica a l'esplai", utilitzaren —amb molt de profit, per cert— algunes de les tècniques "fantàstiques" de Rodari:

1. Contestant a la pregunta: "Què passaria si...?"

...Si els homes tenguessin coa, tendrien més superfície de cos a rentar, la mos estirariem per empenyar-nos... Però per altra banda, els aventatges serien nombrosos:

Quan estariem contents, la podriem remenar, Mos arruixaria les mosques a l'estiu. Faria d'intermitent al voltar un carrer...

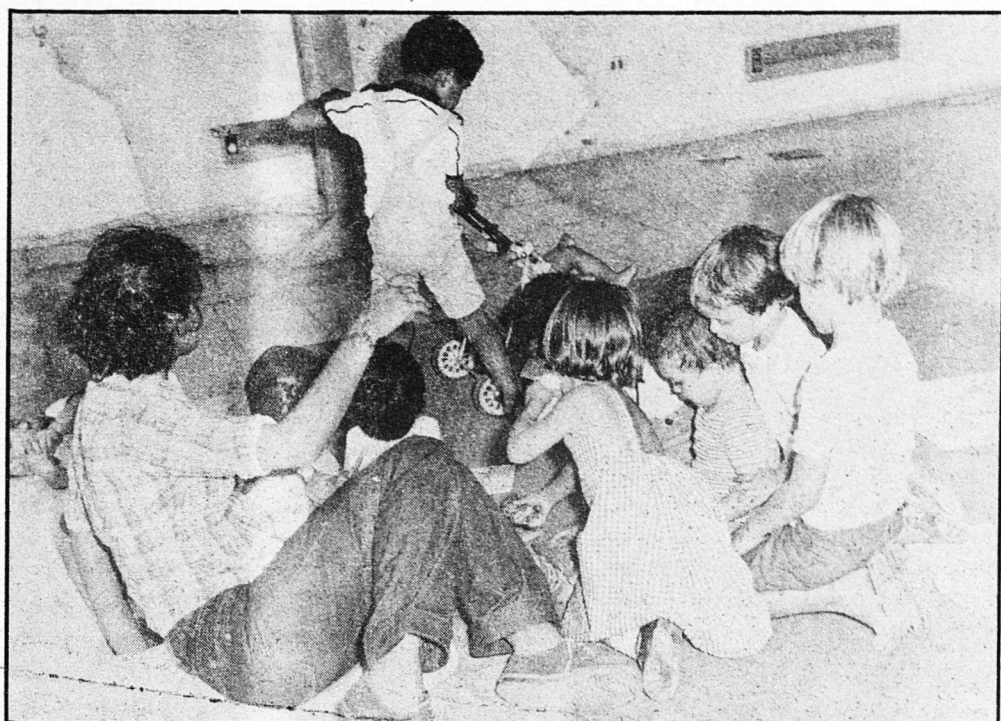
2. "Construir endevinalles":

Ric i pobres en tenen,

no el veim d'aprop que al tenim i en que li posem ulleres

(Continúa en pàg. següent)

(Ve de pàg. anterior)

amb ell ni hi veim ni hi sentim. (Es nas)

3. També "equivocaren" "rondaies".

4. "Feren ensalades de rondaies" i contes populars, etc...

Finalment presentam algunes de les coses que en la nostra llengua escriu G. Rodari referents al paper de la imaginació: "No es pot parlar d'educació i afegir-hi un capítol dedicat a la imaginació o a la creativitat: aquestes dues paraules han d'aparèixer en tots els temes, han de travessar tots els moments de la vida escolar" ("Apunts per a una Escola de la Creativitat", Perspectiva Escolar núm. 30. Desembre 1978, p.10).

"De la fantasia ningú no se'n pot passar: ni el científic ni l'historiador". ("La imaginació en la literatura infantil", Perspectiva Escolar núm. 43. Març 1980, p. 11).

Indirectament també ens parlà del paper de l'escola i del mestre: "No expliquem mai als nens una cosa que ells puguin descobrir sols, si estan en condicions de poder-ho fer. Tot el que ha de fer l'Escola és això: "posar en condicions de...", crear l'ambient, enriquir-lo amb estímuls ade-

quats, multiplicar, variar, renovar continuament aquests estímuls, per tal que el món no aparegui mai estàtic, igual a ell mateix, mandrós, immutable." (Apunts per a..., p. 10). "No proporcionar respostes ràpides, sinó fer néixer preguntes" (p. 11).

Gianni Rodari fou també un humanista que cregué en el compromís amb el món o realitat, amb l'obertura mental: "El nostre fi no ha de ser l'home que coneix totes les respostes, sinó l'home que se sap fer les respostes justes, l'home que no té por de les preguntes".

En aquest moments, poques coses més a dir, crec que el millor homenatge que li podríem fer a Gianni Rodari a la nostra terra, seria treballar infatigablement per a que la fantasia, la imaginació, arribin a ser eines comunes utilitzades a les nostres escoles i amb els nostres infants, ara encara no és així, però no estam sols, l'esforç de tots els que han caminat per aquestes sendes ens anima. Gianni Rodari no ha mort, la seva "aura", les seves paraules, els seus fets, els seus contes, són entre nosaltres i a dins el nostre pensament per a sempre.

S'Indioteria (Mallorca) agost de 1980.
RAMON BASSA

LOS LIBROS ADAPTADOS AL NUEVO PROGRAMA OFICIAL

Acompañados
de sus correspondientes "cassettes"

Con nuestros libros
enseñará inglés
sin problemas.

Creados
expresamente
para profesores
no nativos
y alumnos de E.G.B.

Información y Promoción:
ARQUÍMEDES RICARDO AVILA
C/. Juan Crespí, 15 - 3.º - Tel. 23 01 25
PALMA DE MALLORCA

editorial Vicens-Básica s.a.

Av. de Sarrià, 132 • Tel. 203 44 00 • Barcelona-17

BUTLLETI de la CEDEC

Amics. No mos ha estat possible incloure en aquest número s'acostumada secció d'informació i didàctica de català. En es proper número mos tendreu amb vosaltres. Fins prest. CEDEC. Obra Cultural Balear. Carrer Impremta, núm. 1, Palma.